

Henk Maassen

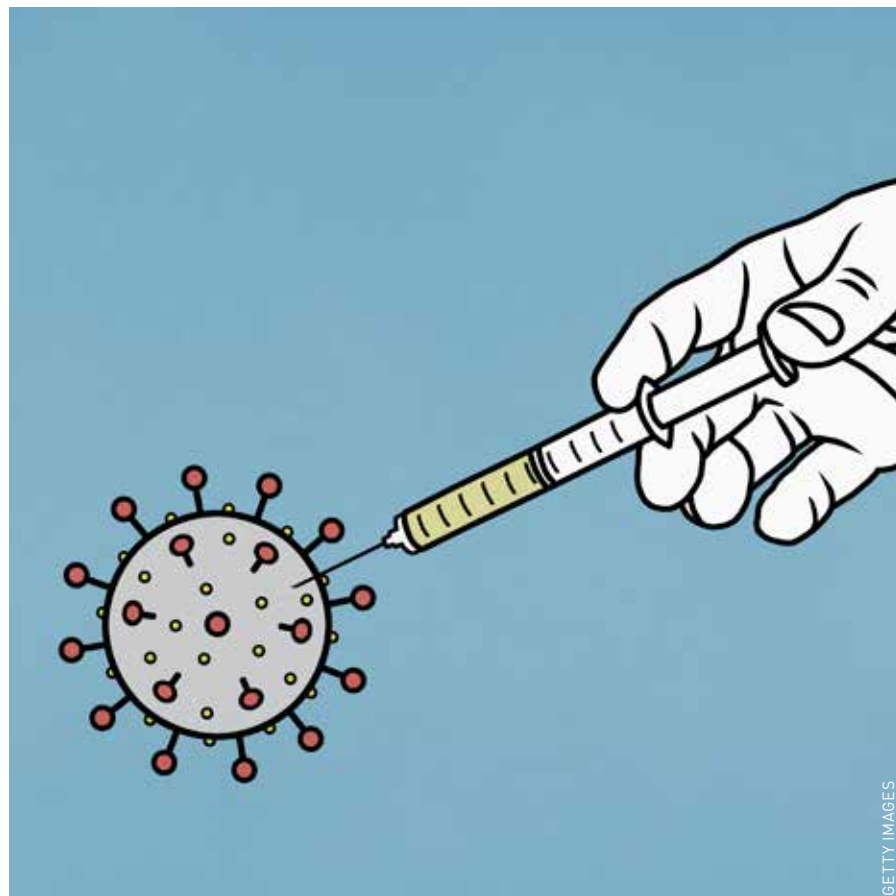
h.maassen@medischcontact.nl
@medischcontact

Eva Nyst

e.nyst@medischcontact.nl
@medischcontact

Wie eerst? Artsen over de vaccinatiestrategie

Vaccineer eerst de 60-plussers, medische risicogroepen en zorgverleners tegen covid-19. Dat adviseerde de Gezondheidsraad afgelopen week. Minister Van Ark liet weten dit zo te willen gaan aanpakken. Wat vinden dokters ervan?

MARJOLIJN QAAK,

kinderarts-infectioloog in opleiding,
Erasmus MC

Het is een hypothetisch advies, de Gezondheidsraad heeft goed beschreven wat de mogelijkheden zijn. De strategie die het best ingezet kan worden, is afhankelijk van de eigenschappen van het vaccin. Die informatie ontbreekt nog. De vraag is wat het vaccin kan: de ernst van de ziekte terugdringen of de verspreiding van het virus reduceren. Zolang je dat niet weet is het lastig om te kiezen wie er in aanmerking komt. Het lijkt me logisch dat kinderen niet expliciet in het huidige advies voorkomen, omdat zij wat betreft het aantal en de ernst van de ziektegevallen ook geen hoofdrol hebben. Bovendien is het vaccin nog niet geregistreerd voor kinderen.'

JANNEKE VAN DER VELDEN,

huisarts niet-praktiserend, adviseur
Pharos Expertisecentrum gezondheidsverschillen

Ik zou meer rekening willen houden met verschillen in gezondheidsrisico's tussen bevolkingsgroepen. De leeftijdsgrens in het advies ligt bij 60 jaar. Maar mensen met een lage opleiding krijgen vaak al jonger gezondheidsproblemen. De gezondheidsverschillen in Nederland worden met de crisis pijnlijk duidelijk, maar die zie ik te weinig terug in het advies. De sociaaleconomische status, bijvoorbeeld de woonsituatie, heeft invloed op gezondheid. Mensen met laagbetaalde banen kunnen vaak niet thuiswerken, noch anderhalve meter afstand houden. Arbeidsmigranten wonen vaak met veel mensen samen en hebben geen eigen vervoer. Ook met achtergrond wordt weinig rekening gehouden. Er lopen onderzoeken om te kijken naar het beloop van de infectie bij mensen met een migratieachtergrond. Als het beloop ernstiger is, dan moeten deze mensen worden meegenomen in de eerste vaccinatieronde. Ik hoop ook dat de vaccinatiecampagne toe-

VACCINATIESTRATEGIEËN GEZONDHEIDSRAAD

Minister van Ark vroeg voor de zomer aan de Gezondheidsraad advies over vaccinatiestrategieën en welke groepen het vaccin als eerste moeten krijgen. De raad publiceerde dit advies, 'Strategieën voor COVID-19-vaccinatie', afgelopen donderdag. Het kabinet neemt het advies over om 60-plussers en medische risicogroepen als eersten te vaccineren tegen covid-19. Ook hun zorgverleners zitten in de eerste prikronde. Als de situatie blijft zoals die is, wordt zo 'de meeste gezondheidswinst behaald met het beperkte aantal vaccins dat in eerste instantie beschikbaar zal komen', aldus de raad. De aanbevelingen van de raad sluiten aan bij adviezen van de WHO en de vaccinatiestrategie van de Europese Unie. 'Ook ons omringende landen als Denemarken, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk maken vergelijkbare keuzes. Die aansluiting is belangrijk, omdat bestrijding van de pandemie een gezamenlijke opgave is', aldus Van Ark.

gankelijk zal zijn. Het taalgebruik op de persconferenties is ontzettend ingewikkeld. Wil je iedereen bereiken, geef dan begrijpelijke uitleg via verschillende media en kanalen in meerdere talen.'

MARCEL LEVI,

internist en CEO van het University College London Hospitals

'Een buitengewoon verstandig en duidelijk advies', noemt Levi het, waarmee GGD's, huisartsen en RIVM qua voorbereiding uit de voeten kunnen. Ook al zijn nog niet alle gegevens over de vaccins bekend. 'Binnenkort zijn die vaccins immers wel beschikbaar en de voorbereiding van het vaccinatieprogramma zal qua organisatie sterk afhankelijk zijn van wie je gaat vaccineren. Ik bedoel: vaccineren in verpleeghuizen vergt een andere aanpak dan bijvoorbeeld jonge mensen vaccineren die naar de RAI kunnen komen.' Flexibel kunnen zijn is daarbij belangrijk, meent Levi: 'Komen er nieuwe of onverwachte data naar buiten of zijn er verschillen tussen de vaccins, bijvoorbeeld over de beschikbaarheid, ja, dan moet je je daaraan snel kunnen aanpassen.' In Engeland ligt een soortgelijk advies op tafel. Ook hier wordt begonnen met de meest kwetsbare mensen en de zorgmedewerkers. En daarna is er een verdere specificering van de groepen die aan de beurt

komen, waarbij je ook in het toch wat moerassige gebied van de keyworkers terecht komt: de grote groep van bijvoorbeeld politiemensen en brandweerlieden. Daarbinnen is namelijk ook weer differentiatie mogelijk. Daar blijft de Gezondheidsraad nog eventjes prettig van weg. Maar de vraag wanneer deze mensen aan de beurt zijn zal zich ook in Nederland wel snel aandienen, vermoed ik.'

GERJANNE VLASVELD,

arts verstandelijk gehandicapt bij Amerpoort en Sherpa

'Wij zijn blij dat de kwetsbaarheid van mensen die in een instelling wonen wordt gezien. Het baart ons wel zorgen hoe de diversiteit binnen onze populatie tot zijn recht komt in het vaccinatieprogramma. Een deel van onze patiënten is net zo kwetsbaar als andere bewoners van het verpleeghuis. Een ander deel is kwetsbaar voor besmetting doordat ze door zeer veel verschillende zorgverleners moeten worden geholpen. En dan is er een aanzienlijke groep die zich door een licht verstandelijke beperking niet aan de maatregelen kan houden. Veel van deze mensen wonen gewoon in de wijk, onder verantwoordelijkheid van de huisarts. Ze hebben geen indicatie voor een griepvaccinatie. Wel hebben ze soms een verhoogd risico op een ernstig beloop

van covid-19, maar zeker ook om het op te lopen en te verspreiden. Hoe zorgen we dat ook deze mensen die wel in een instelling of groepswoning wonen, maar niet met een AVG-arts als hoofdbehandelaar, toch op tijd in aanmerking komen voor vaccinatie? Dat wordt wat ons betreft de uitdaging van de komende tijd.'

MARLEEN HARKES,

klinisch geriater Maasstad Ziekenhuis

'Ik denk dat het goed is om oudere patiënten en hun verzorgers het eerst te vaccineren. Het leed dat we tijdens de eerste golf zagen, wordt dan hopelijk minder. De vraag is alleen hoe effectief het vaccin zal zijn. 80-plussers krijgen geen pneumokokkenvaccinatie omdat het bij hen niet meer effectief genoeg is. Aan de bereidheid van ouderen zal het niet liggen. We schatten in dat ongeveer dezelfde groep die een griep prik haalt, zo'n 70 procent, ook bereid is zich tegen covid-19 te laten vaccineren. Dat is een veel grotere bereidheid dan de circa 20 procent onder jongeren. Het kan zijn dat ouderen weigeren en het vaccin liever

Aan de bereidheid van ouderen zal het niet liggen

geven aan iemand die nog een heel leven voor zich heeft. Met hen moet je dan een advance care planning maken. Ook in verpleeghuizen moet er een oplossing komen voor de mensen die niet gevaccineerd willen worden. Zij moeten de consequenties aanvaarden, bijvoorbeeld dat ze alleen op een kamer komen te zitten.' ■

web

Meer over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.